

Betyg och studieresultat i gymnasieskolan 2007/08

Allt fler får slutbetyg i gymnasieskolan. Stora elevkullar och något bättre studieresultat ligger bakom detta. Våren 2008 fick 93 600 slutbetyg vilket är 3 500 fler än året dessförinnan. Den genomsnittliga betygspoängen har varit densamma i flera år. Detsamma gäller andelen som får grundläggande behörighet för studier på universitet och högskolor. Direktövergången till komvux fortsätter att minska medan övergången till universitet och högskola ökat något.

1 Fullföljd utbildning

Hösten 2005 började nästan 121 000 ungdomar gymnasieskolan. Av dessa fick 83 200 eller 69 procent slutbetyg våren 2008, vilket motsvarar en förbättring med 0,5 procentenheter jämfört med nybörjarna hösten 2004.

Kvinnor har bättre studieresultat än män och elever med svensk bakgrund har betydligt mycket bättre genomströmning än elever med utländsk bakgrund. Elever som läst naturvetenskaps- och byggutbildningar har bäst resultat. Lägst genomströmning återfinns på utbildningarna barn och fritid samt hotell och restaurang.

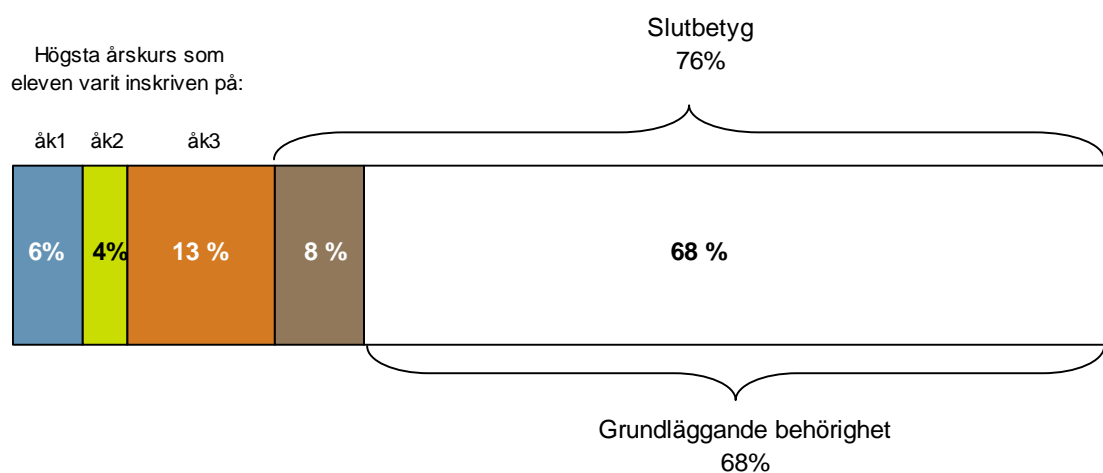
Många elever behöver mer än tre studieår för att få sitt slutbetyg. Efter ett fjärde år ökar genomströmningen med 7 procentenheter och efter ett femte studieår ökar andelen som får slutbetyg med ytterligare 1 procentenhet. Av alla ungdomar som börjar gymnasieskolan får 76 procent ett slutbetyg inom fem år. Bland dem som börjar på nationella program är andelen 83 procent. Motsvarande andel för specialutformade program är 85 procent och fristående skolor 80 procent. Minst andel återfinns bland elever som började på individuella program, 24 procent.

Tabell 1: Fullföljd gymnasieutbildning inom 3, 4 och 5 år efter studiestart. Redovisning av alla nybörjarelever, oavsett program eller typ av studier, samt särredovisning av elever som startat på individuella program (IV). Procent.

Startår	Andel med slutbetyg inom 3 år (%)		Andel med slutbetyg inom 4 år (%)		Andel med slutbetyg inom 5 år (%)	
	Alla elever	Elever som börjat på IV	Alla elever	Elever som börjat på IV	Alla elever	Elever som börjat på IV
1996	66	1	73	21	74	24
1997	69	2	76	18	77	21
1998	65	3	73	17	74	21
1999	65	4	73	18	74	22
2000	67	4	74	19	75	24
2001	68	4	75	20	76	25
2002	68	4	75	19	76	23
2003	68	5	75	19	76	24
2004	68	5	76	21	.	.
2005	69	6

I diagram 1 redovisas hur långt eleverna kom i sina gymnasiestudier. Diagrammet visar studieresultaten för nybörjarna hösten 2003, dvs. eleverna har haft möjlighet att studera i fem år. Tio procent av eleverna avslutar sina gymnasiestudier i förtid, redan i årskurs 1 eller 2. Nio av tio elever studerade den tredje årskursen i gymnasieskolan. Tre av fyra elever, eller 76 procent, får ett slutbetyg och 68 procent når kravet för grundläggande behörighet till studier på universitet och högskola.

Diagram 1: Studieresultat inom 5 år för nybörjare 2003

Våren 2008 avslutade 93 600 elever sina gymnasiestudier. Av dessa hade 92 600 elever vanliga målrelaterade slutbetyg. Ungefär 1 000 elever gick ut från utbildningar med annat betygssystem, International Baccalaureate (IB) 750 elever och Waldorf utbildning 250 elever.

2 Behörighet

Grundläggande behörighet till universitets- och högskolestudier har en elev som i sitt slutbetyg har lägst betyget Godkänt på kurser som omfattar minst 90 procent av de gymnasiepoäng som krävs för fullständigt program, dvs. 2 250 poäng.

Av de 92 600 elever som erhöll ett slutbetyg från gymnasieskolan våren 2008 har 89 procent grundläggande behörighet till universitets- och högskolestudier. Denna andel har varit stabil under de fyra senaste läsåren.

Även här har kvinnor bättre resultat än män (92 respektive 86 procent). Elever med utländsk bakgrund presterar sämre än elever med svensk bakgrund. Detta gäller i första hand bland männen.

Från följande utbildningar har en stor andel av eleverna grundläggande behörighet: naturvetenskap, hantverk, samhällsvetenskap, estetisk och bygg. Utbildningar vid fristående skolor har något mindre andel behöriga än nationella och specialutformade utbildningar hos kommunala huvudmän. Störst är skillnaden för dem som gått elutbildning.

3 Genomsnittlig betygspoäng

Som ett jämförelsemått på betygsresultatet används den genomsnittliga betygspoängen. Alla kurser i slutbetyget ingår i beräkningen. Kursernas poäng multipliceras med en vikt för betyg (IG=0, G=10, VG=15, MVG=20) samt divideras med poängsumman för eleven.

Den genomsnittliga betygspoängen är 14,0 för elever som fick slutbetyg läsåret 2007/08. Den genomsnittliga betygspoängen har varit i det närmaste konstant de senaste fem åren. Utifrån betygsstatistiken går det därför inte att hitta några belegg för att så kallad betygsinflation existerar. Jämfört med föregående läsår har betygs-poängen minskat med 0,1 poäng. Kvinnor har högre poäng än män (14,7 respektive 13,3). Kvinnor med utländsk bakgrund har något högre poäng än svenska män (13,8 respektive 13,4). Lägst poäng har män med utländsk bakgrund (12,6). Omkring 700 elever har maximal poäng, 20,0. Nästan 450 av dem var kvinnor.

Betygs-poängen är högre i fristående skolor än i kommunala skolor (14,3 respektive 14,0). Högst är den dock i de specialutformade programmen (14,4). Den genomsnittliga betygs-poängen varierar mellan utbildningarna; 16,1 för naturvetenskaps- och 11,7 för fordonsutbildningar.

Tabell 2: Genomsnittlig betygs-poäng för elever med slutbetyg från gymnasieskolan. Redovisning för de fem senaste läsåren.

Läsår	Totalt	Kvinnor	Män
2003/2004	14,1	14,7	13,4
2004/2005	14,1	14,7	13,4
2005/2006	14,1	14,7	13,4
2006/2007	14,1	14,7	13,4
2007/2008	14,0	14,7	13,3
Kommunal huvudman¹⁾	14,0	14,6	13,3
<i>därav</i>			
<i>Nationellt pgm</i>	13,9	14,6	13,3
<i>Specialutformat pgm</i>	14,4	15,0	13,6
<i>Individuellt pgm</i>	9,8	9,7	9,9
Fristående huvudman	14,3	15,2	13,4

¹⁾ Både kommunala och landstingskommunala skolor.

4 Omfattning

Möjligheten finns för en elev att ansöka om utökat alternativt reducerat program. I ett fullständigt gymnasieprogram ingår kurser om 2 500 poäng. I de fall en elev bedöms klara av fler kurser än så, har eleven rätt att läsa fler kurser än vad som normalt ingår i studierna. En elev som har påtagliga studiesvårigheter kan beviljas ett reducerat gymnasieprogram, vilket innebär att eleven befrias från undervisning i ett eller flera ämnen.

Drygt var femte elev, 23 procent, har ett slutbetyg från utökat program läsåret 2007/08. Denna andel har minskat de senaste åren, från 26 procent läsåret 2002/03.

Av dem som fick slutbetyg läsåret 2007/08 var det 4 procent som läste reducerat program. Även andelen med reducerat program har minskat de senaste åren, läsåret 2002/03 var motsvarande andel 7 procent. En högre andel av eleverna med slutbetyg har med andra ord läst normal studiegång i år jämfört med tidigare år.

5 Kärnämneskurser, projektarbete och karaktärsämneskurser

Samtliga program innefattar nio kärnämneskurser i åtta ämnen - engelska, estetisk verksamhet, idrott och hälsa, matematik, naturkunskap, samhällskunskap, svenska (alternativt svenska som andraspråk) och religionskunskap. Tillsammans omfattar kärnämneskurserna 750 poäng.

Svenska A är den kärnämneskurs som flest klarar, 99 procent. Idrott och hälsa är den kärnämneskurs där störst andel av eleverna har fått betyget mycket väl godkänt (MVG), 30 procent. Detta är den enda kärnämneskursen där andelen elever med MVG är större för män än för kvinnor.

Förutom kärnämneskurserna innefattar alla program ett projektarbete. Andelen elever med minst godkänt betyg i projektarbete är 92 procent.

Varje nationellt program får sin karaktär genom så kallade karaktärsämnen. Karaktärsämneskurserna omfattar sammanlagt 1 350 poäng. Betygsfördelningen i karaktärsämneskurserna varierar mellan de olika nationella programmen.

I såväl estetiska som samhällsvetenskapliga programmen har en stor andel av eleverna svårt med karaktärsämneskursen Matematik B. Drygt 20 procent respektive 12 procent har betyget icke godkänt (IG).

På teknikprogrammet vållar karaktärsämneskurserna Kemi A och Matematik C bekymmer. Knappt 12 procent respektive drygt 10 procent har betyget icke godkänt (IG).

6 Valbara språkkurser

Av de valbara språkkurserna är Engelska B fortfarande den språkkurs som lockar flest elever. Nästan tre fjärdedelar (72 procent) av eleverna med ett slutbetyg från gymnasieskolan har ett betyg i Engelska B. Därefter kommer språkkurserna Engelska C, Spanska steg 1 och 3 samt Tyska steg 3, med omkring en tiondel av eleverna vardera.

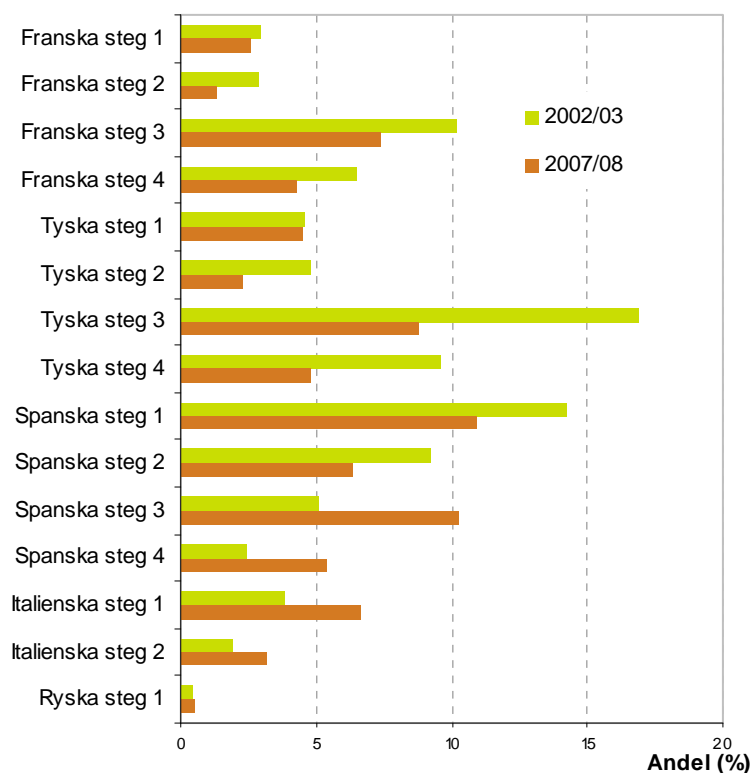
Andelen elever som läser Spanska steg 3 och 4 samt italienska steg 1 och 2 har ökat något. Språk där andelen elever minskar är franska och tyska. Detta gäller även spanska steg 1 och 2.

Om en elev har betyg från språkundervisning i grundskolan ska undervisningen i gymnasieskolan utgå från grundskolans utbildningsnivå. Det innebär att en elev

som har betyg från grundskolans språkval, dvs. steg 2, ska börja med steg 3 i gymnasieskolan.

Andelen elever med ett betyg i de tre modersmålskurserna (Aktiv tvåspråkighet, Modersmål A eller Modersmål B) i sitt slutbetyg är mycket liten, 2 till 3 procent.

Diagram 2: Andel elever med betyg i valbara språk 2002/03 och 2007/08

7 Övergång till komvux

Av de elever som fick slutbetyg från gymnasieskolan våren 2007 studerade 10 procent på komvux följande läsår. Denna andel har minskat med drygt 4 procentenheter de två senaste åren. Det är vanligare att elever utan slutbetyg fortsätter med studier på komvux, 13 procent. Även denna andel har minskat de senaste två åren, drygt 3 procentenheter.

Kvinnor och elever med utländsk bakgrund fortsätter i högre utsträckning studera på komvux. Drygt var femte kvinna med utländsk bakgrund, 23 procent som avslutat gymnasieskolan fortsätter direkt till komvux, att jämföra med män med svensk bakgrund där motsvarande andel är 7 procent.

8 Övergång till högskolan

Av de elever som slutförde gymnasieskolan och erhöll slutbetyg eller motsvarande våren 2007 har 19 procent påbörjat högskolestudier läsåret därpå. Det är en ökning med 0,6 procentenheter jämfört med året innan.

Övergången till högskolestudier har annars minskat de senaste åren. Det framgår tydligt om man följer eleverna flera år efter det att de avslutat gymnasieskolan. Andelen som påbörjat högskolestudier inom tre år har exempelvis minskat från 45 till 41 procent de senaste fyra åren.

Elever med utländsk bakgrund som avslutat gymnasieskolan med slutbetyg fortsätter oftare till högskola än elever med svensk bakgrund. Direktövergången för elever med utländskbakgrund är 31 procent medan elever med svensk bakgrund har 17 procent. Skillnaden gäller för såväl kvinnor som män.

Tabeller på Skolverkets webbplats

Vill du se de aktuella tabellerna där uppgifterna är hämtade så hittar du dem på Skolverkets webbplats under länken Statistik. Där finns Sveriges officiella statistik om gymnasieskolan för läsåret 2007/08 på riksnivå samt statistik på kommun-, läns- och skolnivå.